

meget muligt, at mangt et Menneske i Tidens Løb paa en dansk Herregaard er blevet behandlet paa en Maade, som ikke svarer til de Krav, Nutiden stiller til Folks Behandling, men de Herrer er tilbøjelige til at ville gøre gældende for Nutiden det, som var gældende i Fortiden, og det kan man ikke. Jeg vil tillade mig at hævde, at det vist kun er ganske undtagelsesvis, at der paa Herregaarde i Nutiden findes saadanne Forhold, at de med Rette kan siges at være berygtede. Naar det ærede Medlem udtalte, at der paa en Gaard paa 400 Tdr. Land er een Familie, som lever godt og i Overflod, nogle utilfredse Tjenestefolk og enkelte Daglejere, der hele deres Liv fører en kummerlig Tilværelse, og som, naar de bliver gamle, kærty til Kommunalbestyrelsernes Velvillie for at fortsætte denne kummerlige Tilværelse, er denne Udtalelse af det ærede Medlem absolut ikke berettiget. Den var maaske berettiget i længst forsvunden Tid, men nu er den det ikke. Det ærede Medlem taler om Ting, som han ikke ved Besked om, naar han kan komme med sligt. Der lever ikke paa en saadan Gaard een enkelt Familie i Overflod, nogle Tjenestefolk og enkelte Daglejere, nej, der lever en Stab af dygtige Arbejdere, som faar en god Løn for det Arbejde, de udfører, og man bestræber sig i fuldt Maal for at skabe virkelig gode Bygninger for disse Mennesker at bo i. Man har gennem en længere Aarrække fuldt ud haft Øjnene aabne for, at vil man beholde de Mennesker, der er fødte paa Landet, derude, maa man sørge for at skabe saadanne Forhold for dem, at de virkelig kan finde sig til Rette derude. Man har sørgt for bedre Boliger og bedre Forhold helt igennem. Derfor maa det ærede Medlem ikke gøre sig skyldig i det samme som det ærede Medlem fra Lejre, nemlig at fremstille som Regel det, der kun er Undtagelsen, og de Forhold, som det ærede Medlem har omtalt, er Gud ske Lov og Tak kun Undtagelser og ikke Regelen.

Jeg vil i Modsætning til det ærede Medlem fra Rønne mene, at man i det Udvalg, der nu bliver nedsat om denne Sag, vil kunne naa til en tilfredsstillende Løsning af den, og jeg skal paa ny gentage, at mit Parti er villigt til at gaa til en virkelig grundig Forhandling om og Gennemtænkning af disse Forhold og til at søge at komme til en fuldt ud betryggende og god Løsning.

Formanden: Folketingsmanden for Odense Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Marott: Jeg har bedt om Ordet for i en kort Bemærkning at gøre en nødvendig Berigtigelse i Anledning af et Citat, jeg anførte før. Det var et Citat af Professor Bircks Bog: „Rigets Jordegods og Regalerne“ og lød saaledes: „Den private Ejendomsret til Jorden er opstaaet ved ulovlig Tilegnelse af en almen Rettighed. Jorden tilhører egentlig det hele Samfund, og dens Nettoudbytte burde ligesom Østersregalets gaa i Statskassen“. Dette Citat er aftrykt i forskellige Blade og foregives at være afskrevet efter den nævnte Bog. Men nu gør det ærede 7de Medlem for Aalborg Amt (Birck) mig opmærksom paa, at det staa ikke i den vedkommende Bog. Jeg finder derfor Anledning til at erklære, at jeg altsaa i saa Henseende har gjort det ærede Medlem Uret, men jeg forbeholder mig nærmere at undersøge, hvorledes dette Citat, som udtrykkelig tillægges Professor Birck, er opstaaet.

A. C. Meyer: Jeg mener at være berettiget til at turde disponere over Resten af dette Møde. Man maa vel endda sige, at det er meget hensynsfuldt overfor Tinget, naar man ikke kræver mere end godt et Kvarters Tid for Udtalelser om et saa overordentlig vigtigt Spørgsmaal som dette. Jeg maa for Resten sige, at det, der foranledigede mig til at bede om Ordet, var oprindelig en i sig selv tilsyneladende mindre, dog ingenlunde ubetydelig Ting, men selve Sagen, som den foreligger, kunde jo nok friste til Fremsettelse af enkelte Bemærkninger, og jeg vil tillade mig at gøre nogle saadanne, inden jeg kommer til det rent specielle Spørgsmaal, som jeg har faaet Anmodning om at fremdrage her i Tinget.

Jeg vil gerne begynde med at sige, at alle de mange kønne Ord, der her i Landet og her i Tinget har været talte om Husmændene, er vistnok næsten for mange. Der har været ligesom en Slags Konkurrence i Retning af at ville gøre sig Venner med Husmændene. Jeg, der interesserer mig stærkt for alt, hvad der vedrører Arbejdet ude i den frie Natur, har selv ved Lejligheder sagt, at jeg ingenlunde kan indrømme, at det er det ideelle for et Menneske at være Husmand, medmindre Vilkaarene, som ogsaa fremdraget i denne Debat af ærede Talere, er saadanne, at Husmanden er i Stand til uden et alt for voldsomt Slid at leve paa sin Jordlod. Ellers vil jeg dog nok tillade mig at sige, at Idealet for menneskelig Lykke vel neppe er at søge i Sliddet med Jorden. Nu gøres der imidlertid i de fore-